

Datum
25 januari 2021

Handlingsplan och projektbeskrivning för Skapande skola i Heby kommun läsåret 2021/22

Skolväsendet

Heby kommun har sex grundskolor och en grundsärskola. Totalt undervisas i kommunen ca 1 550 grundskoleelever. Undervisning för åk 7-9 bedrivs vid två skolor, Heby respektive Östervåla.

Insatser som redan görs för att stärka kulturens roll i lärandet

Musikskola

Heby kommuns musikskola erbjuder sina elever undervisning i ensembler. Att spela eller sjunga tillsammans är ett roligt och givande sätt att utveckla sitt musikintresse. Eleverna har ett huvudinstrument, men får även prova på andra instrument. Till största delen ligger undervisningen utanför skoltid för att möjliggöra ensembleverksamheten, men viss undervisning sker under skoltid.

Biblioteksverksamhet

I Heby kommun finns ett väl utvecklat samarbete mellan skolorna och biblioteken, såväl skolbibliotek som folkbibliotek. Eleverna besöker regelbundet biblioteken och erbjuds bland annat bokprat, högläsning och bibliotekskunskap.

Kultur i skolan

2019 skrevs en handlingsplan för att stärka kulturens roll och skapa strukturer för arbetet med konst och kultur i skolan. Alla elever ska under sin skoltid få ta del av teaterföreställning, musikupplevelse, dansupplevelse, besöka museum, få författarbesök, arbeta med drama, dans och rytm, lära sig olika filmtekniker, arbeta med olika bildtekniker och material samt få regelbundna biblioteksbesök och bokprat tillsammans med bibliotekarie.

Skapande skola

Tack vare Skapande skola har vi fått ökade möjligheter att erbjuda eleverna fördjupade kulturella upplevelser och möten med professionella kulturutövare. Eleverna har fått arbeta skapande tillsammans med kulturaktörer i den direkta undervisningssituationen. Vi strävar efter att eleverna under sin skolgång ska få möta och prova på många olika konstformer.

Elevmedverkan och delaktighet i skapande skola-projektet

Heby kommun har två Skapande skola-grupper som samordnas av skolbibliotekarie. Grupperna träffas några gånger per år och diskuterar ansökan och planering av arbetet samt delar med sig av sina erfarenheter av projekten. Den ena gruppen består av lärare från åk F-6 och den andra av lärare från åk 7-9.

Före träffarna diskuterar lärarrepresentanterna med elever, kollegor och rektor vad man på skolan önskar arbeta med i kommande projekt. Föregående års utvärderingar av skapande skola tas då också i beaktande. Via klass/elevråd får eleverna komma med synpunkter på skapande skola och önskemål om vad de vill arbeta med i kommande projekt. Detta tar lärarrepresentanten sedan med sig till Skapande skola-träffen.

Samordnaren skriver ansökan i samråd med skolchef. Innan ansökan skickas in till Kulturrådet sänds den ut till alla rektorer som får möjlighet att inkomma med synpunkter.

Då projektet genomförs får eleverna komma med önskemål om tema och upplägg. Efter avslutat projekt utvärderar eleverna projektet och resultatet av dessa utvärderingar skickas sedan till skapande skola-samordnaren.

För att det ska finnas en möjlighet för eleverna att påverka vilka projekt som väljs får alla skolor önska vilken kultur/konstform de vill. Vi har inte förutbestämda konstområden för respektive årskurs utan klasserna väljer det som passar dem bäst. Det innebär ett större arbete med projektsamordning, men vi tror att det ger bäst förutsättningar för fördjupade projekt med inflytande från eleverna.

Planering för hur Heby kommun avser att arbeta för att långsiktigt stärka kulturens roll i skolan

För att stärka kulturens roll i skolan upprättades 2019 en handlingsplan för kultur i skolan. Handlingsplanen togs fram av representanter ur rektorsgruppen och skolbibliotekarien som även verkar som samordnare för kultur i skolan.

Syftet med handlingsplanen är att uppfylla läroplanens mål om kunskaper och insikt inom kulturarvet, användandet av olika estetiska uttrycksformer samt kännedom om samhällets kulturutbud. Konst och kultur i undervisningen skall främja elevernas kreativa, kommunikativa och begreppsliga förmågor.

För att långsiktigt stärka kulturens roll i skolan strävar vi efter att integrera kulturen som en naturlig del i undervisningen och koppla den till skolans värdegrund. Vi vill förstärka de demokratiska arbetsformerna tillsammans med eleverna och få elever att upptäcka kulturaktiviteter som de annars kanske aldrig får del av.

Skolorna har kultur som en återkommande fråga på elevråd, arbetslagsträffar och i rektorsgruppen. Varje skola har en personalrepresentant med ansvar för kulturfrågor. Representanterna har träffar med samordnaren för kultur i skolan några gånger per läsår och planerar aktiviteter och diskuterar kulturfrågor. De tar då med elevernas önskemål.

Hur skolhuvudmannen avser att stärka samverkansformerna med kulturlivets parter

Skapande skola-samordnaren deltar på nätverksmöten som regionens kulturkonsulenter och kulturaktörer bjuder in till. I länet anordnas även utbudsdagar där det finns möjlighet att knyta kontakter med nya kulturaktörer och se utdrag ur aktuella föreställningar. Samordnaren och de av skolornas kulturrepresentanter som har möjlighet deltar på utbudsdagarna.

Heby kommuns skolor har nu deltagit i Skapande skola i elva år. Vi har genom åren samarbetat med många olika kulturaktörer inom skilda konstområden och har byggt upp ett väl fungerande kontaktnät mellan skola och kulturliv.

Hur skolhuvudmannen kommer att följa upp Skapande skola-insatserna och tillvarata erfarenheterna

Genom kontinuerlig utvärdering av projekten får vi en bild av vilka effekter projekten gett. Resultatet av utvärderingen blir underlag för upplägg av framtida aktiviteter inom Skapande skola och används vid redovisningen. Vid träffarna med Skapande skola-grupperna delger lärarna varandra sina erfarenheter och på så vis sprids de väl fungerande projekten.

Skolbibliotekarien skickar varje månad ut ett digitalt nyhetsbrev till all skolpersonal och alla skolledare i kommunen. I nyhetsbrevet finns Skapande skola med som en punkt och därigenom hålls skolpersonalen uppdaterad om vilka projekt som genomförs på alla kommunens skolor. Skolbibliotekarien deltar även på skolledarkonferenser och informerar om Skapande skola. Då ges skolledarna tillfälle att diskutera Skapande skola.

Projektbeskrivning

Grundtanke

Genom våra projekt ska eleverna få möta olika kulturformer och själva arbeta skapande inom olika estetiska konstformer. Vi vill också arbeta för att stärka elevernas förmåga att förstå, reflektera och medvetet förhålla sig till egna och andras tankar och uttryckssätt.

Urval

De första åren fördelades Skapande skola-bidraget jämt mellan alla grundskolans elever i år F-9. Det gjorde att alla klasser fick prova på en konst/kulturform, men för att få pengarna att räcka blev det ibland bara ett enstaka besök. Det innebar att projekten stundtals blev en punktinsats som inte riktigt integrerades med undervisningen.

För att öka kvaliteten på projekten valde vi till läsåret 2017/18 att prioritera vissa skolor och årskurser. Vid utvärderingarna av dessa projekt uppgav de deltagande lärarna att de upplevde att det gav mer för eleverna att få fördjupade projekt. Vi har därför valt att fortsätta låta samma årskurser fortsätta delta. Tärnsjö skola ligger i ett socioekonomiskt svagt område och har även genom sitt geografiska läge svårt att kunna använda sig av kulturbussarna, därför får alla Tärnsjös klasser delta i Skapande skola. I kommunens övriga skolor kommer år 2, 5 och 8 att få delta. Även sarskolan får delta i Skapande skola.

Målsättning

Skolans läroplan, FN:s barnkonvention, de nationella kulturpolitiska målen samt Kulturrådets övergripande verksamhetsmål ligger till grund för våra mål.

Mål

- Att genom ökad samverkan med kulturlivet skapa större möjligheter att möta barnen och ungdomarna utifrån deras enskilda förutsättningar. Alla individer har olika vägar till inläring och genom möten med skilda konstformer ges eleverna möjlighet att finna sin egen inlärningsstil. På så vis får eleverna fler redskap för att uppnå kunskapsmålen.
- Att fördjupa samarbetet med professionella aktörer från lokala och regionala kulturorganisationer och därigenom stärka kulturens roll på lång sikt, såväl i skolan som hos den enskilda eleven.

- Att involvera och engagera eleverna i samarbetet skola/kultur.
- Att främja insatser som bidrar till eget skapande som en del av elevernas lärande.
- Att ge samtliga elever kulturupplevelser.
- Att öka elevernas självkännet och självförtroende inför framtiden.
- Att medverka till att eleverna respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling.
- Att pedagogerna genom möten med professionella aktörer stärker och fördjupar sin kompetens att arbeta med estetiska lärprocesser.

Planerade aktiviteter

Skolorna har olika önskemål kring vilka konst/kulturområden de vill arbeta med i projektet läsåret 2021/22. De områden man önskar jobba med är slöjd, foto, film, musik, dans, bildkonst, drama, skrivande och spoken word.

Dansfilmer Harbo åk 5 och Morgongåva åk 5

Under en heldag får eleverna lära sig grunderna i filmtekniken stop motion för att som slutresultat kunna producera en egen GIF. Tillsammans med två pedagoger från danskollektivet Kalabalindy får eleverna skapa manus, koreografi och dans som sedan filmas. Projektet stärker elevernas kreativitet och rörelsespråk kombinerat med kunskaper i filmteknik.

Slöjd Harbo åk 2 och Tärnsjö åk 1-2

Tillsammans med två slöjdpedagoger från Upplandsmuseet utgår klasserna från sagans värld när de täljer egna figurer. Slöjdpedagogerna visar täljtekniker som eleverna får prova. Figurerna kan sedan användas i fortsatt berättande och i skolans övriga arbete.

Spoken word Heby åk 8

Tillsammans med spoken wordpoeten Matiss Silins har klasserna två workshops. Spoken word är ett roligt sätt att skapa och framföra text. Kravlöst genereras idéer och eleverna provar på att skriva i olika genrer. I workshoparna ingår även berättande, scenisk gestaltning, lyrik, rytm, improvisation och inlevelse.

Eleverna ges verktyg till att våga och vilja framföra sin text och de som vill får framföra den inför publik till jubel och applåder.

Bildkonst Särskolan, Tärnsjö åk 5-6 och Östervåla åk 2

Klasserna får två besök i klassrummet av en konstpedagog från Bror Hjorths Hus i Uppsala. Vid det tredje tillfället besöker klassen Bror Hjorths Hus. Med utgångspunkt i reproduktioner av Bror Hjorths konst får eleverna arbeta med olika teman, både i samtal och i eget konstnärligt skapande. Vid de olika tillfällena arbetar eleverna med teckning, måleri och skulptur. En erfaren konstpedagog leder samtalet, berättar om material och metod och ger inspirerande uppgifter. Klassläraren och konstpedagogen planerar besöken tillsammans utifrån elevernas önskemål kring teman som passar in i undervisningen.

Författarbesök och skrivande Vittinge åk 2 och Heby åk 5

Klasserna arbetar med skrivande tillsammans med en författare. Besöken förbereds genom att eleverna läser författarens böcker och förbereder frågor till författaren. Författaren besöker klasserna vid ett tillfälle och berättar om sitt arbete och sina böcker. Hen håller sedan två skrivarkonferenser med klasserna. Efteråt arbetar eleverna vidare med skrivande tillsammans med läraren.

Fotografi Östervåla åk 5

Tillsammans med fotografen och författaren Anders Ryman arbetar eleverna med foto. Eleverna får insikt i hur man kan berätta med stillbild och text och får själva prova på att fotografera och skriva texter till fotografierna. Via Anders bilder och berättelser får de även fördjupade kunskaper om världen och dess kulturella och religiösa mångfald. Före besöken har Anders en introduktion med lärarna.

Musik och dans Morgongåva åk 2

Tillsammans med Gåspennan deltar eleverna i ett interaktivt musikäventyr där de genom sång och dans gestaltar innehållet i låtarna. Eleverna ges möjlighet att själva välja sånger. De övar sedan in en av sångerna och framför den för resten av klasserna i åk F-3.

Animation Heby åk 2

Konstnärerna och konstpedagogerna Adina Almén och Henny Kjellberg besöker klasserna och håller i animationsworkshops. Eleverna skapar pappersklipp och med dem får de göra stop motion-animationer utifrån tema som eleverna väljer.

Drama och teater Östervåla åk 8

Klasserna får besök av dramapedagog från Stadsteatern i Uppsala. Tillsammans med dramapedagogen får eleverna prata om och göra dramaövningar kring roller, handling och tematik. Klasserna åker sedan till Stadsteatern och ser den föreställning de arbetat med. Tack vare förarbetet underlättas tillgodogörandet av den konstnärliga processen i föreställningen och eleverna ges en fördjupad förståelse för pjäsen. Läraren får material för efterarbete.

Drama Tärnsjö åk F, 3 och 4

Dramapedagoger från Dramatoriet besöker klasserna och har workshops på tema som eleverna väljer. Med gestaltande övningar och reflektioner vrider och vänder de på begrepp som ingår i temat.

Kostnader

Vi söker bidrag om totalt 307 000 kr, fördelat enligt följande:

Lönekostnader kulturaktörer: 259 000 kr (inkl soc avg)

Rese/boendekostnader kulturaktörer: 28 000 kr

Bussresor: 20 000 kr

Dan Bergqvist

Chef Barn- och utbildningsförvaltningen, Heby kommun
